

Цивільно правова відповідальність волонтерів

МЕЛЬНИК ОКСАНА

melnyko@kneu.edu.ua

Зміст заняття

---

1. Поняття та види норм в суспільному житті, як джерела відповідальності.
2. Умови появи відповідальності.
3. Права та обов'язки волонтерів.
4. Протиправність. Види та форми цивільно- правової відповідальності
5. Межі відповідальності.
6. Правові наслідки та ризики волонтерської діяльності

1. Поняття та види норм в суспільному житті, як джерела відповідальності

Термін «норма» (від лат. norma – правило, взірець) в буквальному перекладі означає регулююче, керівне правило, взірець

Види системної взаємодії при формування норм

Внутрішні (у межах окремої норми, зокрема для кожної окремої людини)

Зовнішні (між різними системами соціальних норм, наприклад, між правом і мораллю)

В широкому розумінні норма розглядається як «обмеження, якому підпорядковано певний процес чи його результати; суспільно-історично визначена міра, спосіб задоволення потреби, реалізації тієї чи іншої ситуації»

Класифікація соціальних норм

Основні види соціальних норм

Моральна норма – визначає ставлення людини до людини, як індивіда і визначають у цих стосунках поняття добра і зла, обов'язку, справедливості. Забезпечуються моральними факторами- громадська думка, осуд

Релігійна норма – це норми встановлені для регулювання суспільної та особистої поведінки прихильників певного вірування закріплені в канонічних текстах

Корпоративні норми – норми різного виду об'єднань та спілок, громадських організацій, політичних партій, підприємств.

Звичаї- це норми що склалися історично, закріплені в суспільній практиці в результаті багаторазового застосування в регулюванні суспільних відносин

Характеристика норм права

Гра «Правова плутанина»

з даного перерахунку оберіть ознаки **норм моралі** та **норм права**

---

1. Встановлюється державою
2. Формується у свідомості людей на підставі про зло і добро
3. Не закріплюється в спеціальних актах
4. Закріплюється в спеціальних нормативно правових актах держави
5. Не є загальнообов'язковими
6. Є загальнообов'язковими
7. Дотримуються добровільно- внутрішнім переконанням, суспільною думкою
8. Забезпечуються державним примусом
9. За недотримання (невиконання) настає громадський осуд.
10. За недотримання, порушення чи невиконання настає юридична відповідальність.
11. Результати- негативні майнові наслідки, обмеження, санкції, стягнення, покарання тощо (юридична відповідальність)
12. Результат почуття сорому, каяття

Що таке норма і для чого вони існують?

«норма»

«правило»

«закон».

2. Поняття «відповідальність»: підходи до її трактування та умови появи.

Відповідальність — виражає свідоме ставлення особи до вимог суспільної необхідності, обов'язків, соціальних завдань, норм і цінностей.

Відповідальність означає усвідомлення суті та значення діяльності, її наслідків для суспільства і соціального розвитку, вчинків особи з погляду інтересів суспільства або певної групи.

**ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
ПОЧИНАЄТЬСЯ З МЕНЕ**

Види відповідальності

Внутрішня (моральна)

Моральна відповідальність впливає з особистісних характеристик людини, її виховання та морально-психологічної суті.

Зовнішня – юридична чи правова

Юридична відповідальність має два розуміння:

Позитивне (перспективне чи заохочувальне) передбачає заохочення за виконання корисних для суспільства та держави варіантів поведінки (дій)

Юридична відповідальність має два
розуміння:

**Негативне (ретроспективне) передбачає
покарання за порушення.**

Єдиною підставою юридичної відповідальності є

вчинення особою правопорушення за умови наявності правової (договірної-правової) норми (обов'язку), що встановлює міру відповідальності за **НЬОГО**

3. Права та обов'язки волонтерів

Визначені в

Законі України

«Про волонтерську діяльність»

Права волонтерів

Належні умови здійснення волонтерської діяльності, зокрема, отримання достовірної, точної та повної інформації про порядок та умови провадження волонтерської діяльності, забезпечення спеціальними засобами захисту, спорядженням та обладнанням

Зарахування часу здійснення волонтерської діяльності до навчально-виробничої практики в разі її проходження за напрямом, що відповідає отримуваній спеціальності, за згодою навчального закладу

Обов'язки волонтерів в контексті цивільно-правової відповідальності

---

1. У разі укладення договору про провадження волонтерської діяльності та одностороннього розірвання договору з ініціативи волонтера відшкодовувати прямі збитки, завдані ним, якщо це передбачено договором;
2. Відшкодовувати майнову шкоду, заподіяну внаслідок здійснення волонтерської діяльності, відповідно до закону

4. Протиправність (проступок)

Розрізняють наступні підходи до протиправності:

- дія, яка порушує юридичний обов'язок, або діяльність, що проявляється у зловживанні правом;
- дії, що посягають на існуючий правопорядок, та являють загрозу для суспільства;
- ознаки діяльності, що учиняється з порушенням норм об'єктивного права;
- властивість діяльності, яка порушує суб'єктивне право;

Види та форми цивільно- правової відповідальності

Залежно від підстав виникнення цивільних прав та обов'язків, що порушені,
розрізняють

договірну та недоговірну

відповідальність.

Види та форми цивільно- правової відповідальності

Договірна відповідальність має місце при порушенні цивільного обов'язку, що виникає з укладеного сторонами договору.

Порушення договірного зобов'язання може полягати у невиконанні або у неналежному виконанні стороною свого обов'язку.

Види та форми цивільно- правової відповідальності

Недоговірна відповідальність- настає лише у разі завдання шкоди безпосередньо особі чи майну фізичної особи або майну юридичної особи, тобто на підставі цивільного правопорушення

Підстави цивільно- правової відповідальності

---

1. Наявність майнової шкоди;
2. Протиправні дії, якою заподіяно шкоду;
3. Причинний зв'язок між протиправною дією і заподіяною шкодою;
4. Наявність вини, особи, що заподіяла шкоду

Цивільна відповідальність настає за наявності усіх чотирьох умов одночасно

5. Межі відповідальності.

Цивільне законодавство встановлює різні форми відповідальності.

- відшкодування збитків (ст. 22 ЦК);
- компенсація моральної шкоди (ст. 23 ЦК);
- сплата неустойки (ст. 624 ЦК);
- втрата завдатку (ст. 571 ЦК) та ін.

6. Правові наслідки та ризики волонтерської діяльності

Які ж правові наслідки волонтерської діяльності?

відповідальність

Ризики волонтерської діяльності

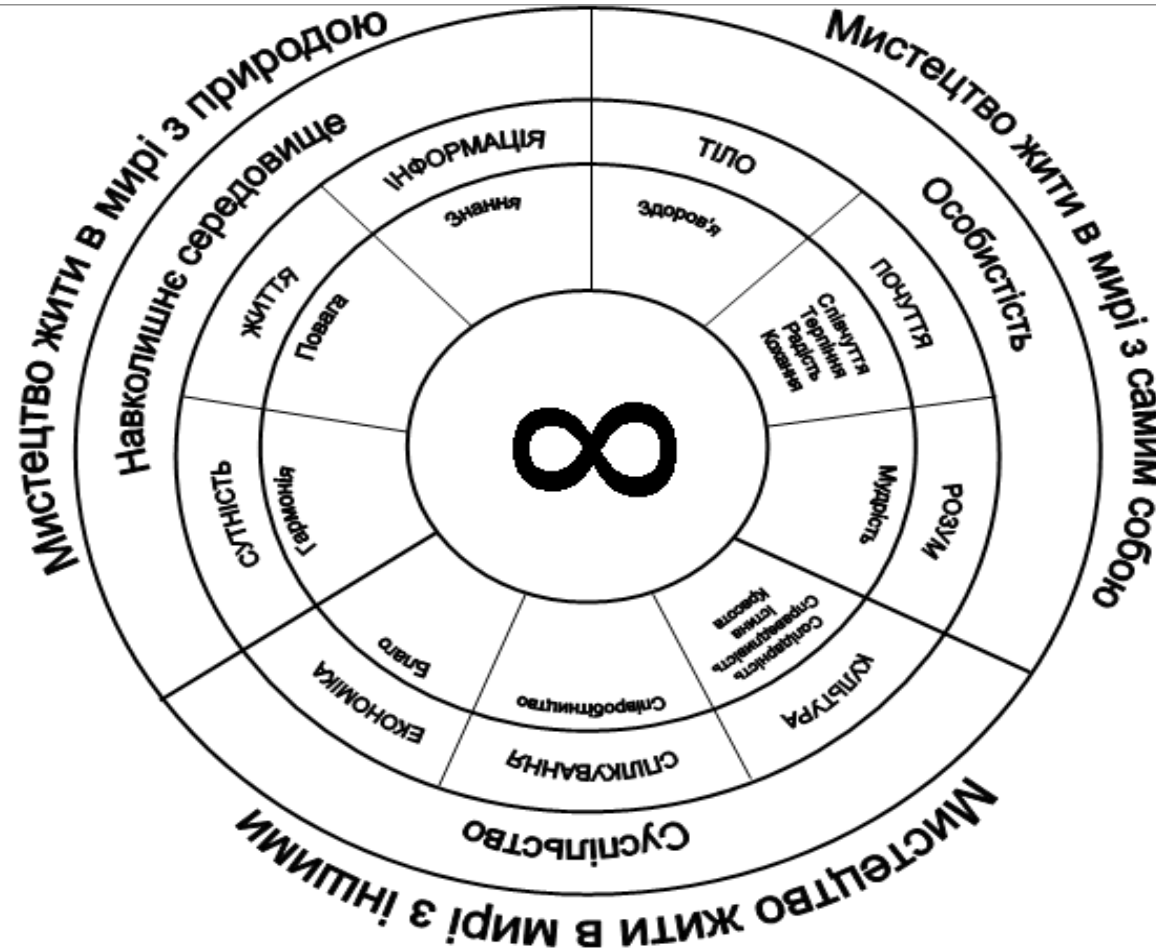
- не освіченість суспільства, (коли волонтер асоціюється лише з Майданом)
- емоційне вигорання;
- дизмотивація (недостатній рівень емоційної та соціальної підтримки);
- специфічні фактори, наприклад, етичні дилеми, необхідність стикатися зі смертю, горем, небезпечними ситуаціями;
- відсутність видимих результатів (якщо результат розрахований на довготерміновий період)
- відсутність ефективності (коли один проект реалізують різні організації, фактично конкуруючи, хоча мали б об'єднатися)

Гра «Життя в ідеальному світі»

Колесо миру символізує 21 сферу життя людини
Для заповнення колеса миру необхідно вставити пропущені
слова в прислів'я

Гра «Життя в ідеальному світі»

Рекомендації по проведенню дискусії.

Група 1. В мирі з самим собою

Що значить для вас «мир з самим собою»

Які справи чи слова в повсякденному житті означають «війну» з самим собою.

Чи існує зв'язок між тілом, розумом та емоціями. Який він?

Як розвивати якості, що допоможуть вам бути в мирі з самим собою?

Чи можна мати хороші відносини з іншими, якщо у вас немає миру в собі.

Рекомендації по проведенню дискусії.

Група 2. В мирі з іншими

1. Чи здатна людина жити в мирі з іншими людьми?
2. Чи означає відсутність війни, що ми живемо в мирі з іншими?
3. Чи можна навчитися бути миролюбивим в повсякденному житті. Як?
4. Які підстави є вважати що мир майбутнього буде мирний?
5. Чи зможуть люди загоїти рани створені війнами аби в майбутньому жити мирно?

Рекомендації по проведенню дискусії.

Група 3 Мир з природою

Чи цінує суспільство оточуюче середовище?

що значить жити в гармонії з природою?

Чий обов'язок піклуватися про оточуюче середовище?

Як ви вважаєте чи можуть бути конфлікти через природні ресурси?

чи вважаєте ви, що вміння жити в мирі з природою є основою абсолютного миру?

Україна починається з ТЕБЕ!

